

MAGYAR VIDÉK.

SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ

ÉS

TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Megjelenik: minden Szombaton.

Előfizetési feltételek:

Egy évre 4 ft.
Félévre 2 ft.
Negyedévre 1 ft.
Egy szám ára 10 kr.

A lap kiadóhivatala Nobel Armin könyvkereskedésében van, hová az előfizetéseket küldendők, s minden egyéb küldemény is csak oda címezendő.

Hirdetések

négyzet centiméternyi tér szerint számítatnak. — Egyszeri beiktatás ára minden négyzet centiméterért 1 krajczár. — Bélyeg külön 30 krajczár. — Előfizetőink kedvezményben részesülnek.

Nyílt tér petisorsonként 10 krral számítatfik.

A zsidó vallásnak a népszaporodást előmozdító intézkedései.

Tanulmány

Dr. Leszlényi Imrétől.

Crescite et multiplicamini.
Jehova.
Fát ültetni, földet művelni és gyermeket nemzeni, érdemét szerző foglalkozás.
Zoroaster.

I.

Úgy hiszem, hogy 1874-ben volt — nem fekszik előttem a könyv czimlapja, — hogy Istóczy Győző lefordította Du Mesnyl Marigny francia közgazdasági írónak Oeconomie politique des ancien peoples czimú mű munkájának egyik fejezetét a „zsidókról,” mely akkoriban nagy feltűnést okozott Magyarországon, mert a mű érdekesen volt írva, és ha eltekintünk néhány túlzástól, illetve fantasmagoriától, melyet vagy a szerző vagy a fordító festett ki az utolsó lapokon, a mű a tudományra nézve nyereségnek mondható.

Említett munka a többi közt foglalkozik a zsidók szaporodásával — nem közgazdasági hanem vallásügyi alapokból fejtve ki azok szaporodásának okát, — a mi ugyan már önmagában ferdeség, de azért mégis — érdekes, és mivel ma a zsidó népség szaporodásáról Németországban újabb gyűjtések adatait és e tekintetben nálunk is időszerű vélemények vannak elterjedve, én is töversonként találom ezen különben a népese d es r ő l

czimú tanulmányom részét képező cikket anticipando közzé tenni.

Általánosan azon hír van elterjedve, hogy a zsidó faj szaporább a többinél, minek begyözesére hivatkoznak a zsidóknak a többi népeknek szemben való intenzivebb szaporodására. A factum az való, de az ok hamis, a zsidók nem azért szaporodnak jobban, mert egyegy emberpártól több születik, hanem azért, mert kevesebb hal meg csecsemő korában, azaz ugyanazon időközben a születettek közül több neveltetik fel emberré, mint a többi hitfelekezetekéül. Így Magyarországon a katolikus nép az összlakosságnak 46.3%-át képezi az összes újszülöttek közt 51.3%-al van képviselve tehát 4.2%-al jobban mint a mennyi rá aránylagosan esendő lenne és önmagához viszonyítva körülbelül 11%-al több gyermeket produkál. Ezzel szemben a zsidó lakosság, mely Magyarországnak 4.1%-át képezi, az újszülöttek közt azok 2.0%-al van képviselve tehát absolute 1.2%-al csekélyebben, mint rá aránylagosan t. i. a népességbeli szám arányához képest esendőt volna, önmagához viszonyítva pedig 29%-al csekélyebben. Vegyük most össze a katolikus lakosság pluszát és a zsidó lakosság mínuszát, akkor az eredmény lesz, hogy alapul felvéve a zsidó lakosság termékenységét = 100% a katolikus lakosság 29 + 11 = 40%-al több illetve 140%-ot produkál ugyanannyi lakós ugyanannyi idő alatt. Ezen fényes kép azonban elhomályosul, ha a halálozást vesszük szemügyre. Végtelen azon

barbarismus, melylyel a vidék lakossága a csecsemők, kisdetek és betegek ápolásában eljár, ugyanígyra, hogy fájdalommal ugyan, de ki kell mondanom, hogy a gondviselés keze a mint a népese d es r ő l

A ki tudja, és mások e téren bővebb tapasztalatokat szereztek mint én, hogy az a parasztasszony, hogy gyfmörrirel be annak a szegény néhány hónapos csecsemőnek a vastag zsíros csuszát, nem roszakarat, hanem vastag tudatlanságból, hogy adja neki a pálinkát és főzi neki mákból a tranilit, hogy ne „kiabáljon,” hogy viszi melegből hidegre, az tudja azt is, hogy miért hal meg az a sok csecsemő. „Hat gyerekeim vót olyan piros, mint az egésség mind, és jól tartottam őket, 3—8 hónapra mégis mind meghalt, az Isten tudja hogy miért büntet engem olyan igen” pedig az Ur Istennek semmi szándékában sincs megbüntetni a szegény parasztasszonyt, és ha csusza helyett tejet vagy daralevest adna az elválasztott gyerekeknek, majd meglátná, hogy az Isten eskügyan nincs olyan roszt szándékban. Magyarországon az elhunytak 50% 5 éven aluli gyermek.

Hát még a betegségnél! ott orvost csak akkor hívnak, ha a kuruzsoló asszony már nem

T á r o z a :

A nők emancipációjáról.*)

Igen tisztelt vendégkorszor! Már néhány évtized óta, mely idő alatt a múlt világot összes államaiban a tudomány, ipar és kereskedelem, szóval a tágas értelemben vett művelődés óriási léptekkel haladt előre, e néhány évtized óta, — hogy félszázadot ne mondjak, egy eszme fogamzott meg a társadalomban, mely kedvező és kedvezőtlen oldalainál fogva számtalan nézetkülömböseknek tért engedve igen sokakat, államférfiakat egy, mint magánosokat, tudósokat, mint laikusokat, férfiakat egy, mint nőket a legfeszültebb érdeklődéssel foglalkoztatott. Ez eszme: A nők emancipációjának kérdése.

Meg vagyok győződve, hogy t. hallg. is már sokat hallottak és olvastak e dologról, sőt tán önállóan gondolkodva felette, bizonyos határozott nézetet is vallanak felőle. Épen ezért nem lesz tán érdektelen a dologot újolag és közelebbről szemügyre venni. Nem mintha ezzel saját nézetemet akarám Kegyetekre oetroyálni, hanem „vizsgáljunk meg mindent és fogadjuk el a legjobbat” mondja a példabeszéd.

Lássuk első sorban mit nevezünk emancipációnak?

E nevezettel különböző fogalmakat szoktak jelezni. Így midőn a néger rabszolgatartást és kereskedést az illető államokban megszüntették, ezt

neveztek a négerek emancipációjának. Itt tehát emancipáció alatt értették a velünk egyenlő sorsra teremtett lényeknek az általunk reájuk hengerített állati szolgálattétel alól való felszabadítását. Majd pedig megtörtént, hogy a civilizált világ államférfiai és fejedelméi azon tndatra ébredtek, miszerint tengődik társadalumunkban egy vallásfelekezeti, mely oly diós előélet után a halhít és előítélettel gyűlölet folytán, múltjával ellentétben oly megalázó bánásmódban részesül. Elhatározták tehát, hogy azt rég elvesztett jogaival újolag megajándékozzák, hogy feljutt edkedvelj igyekezhessék a benne rejlő anyagi és szellemi tehetségeket hazája és az emberiség javára feláldozni. Ezt nevezték a zsidók emancipációjának. Így látjuk, hogy e kifejezés első értelmében felszabadítást, második értelmében jogaiba való visszahelyezést. A harmadik eset adná a legtovábbi értelmét, és ez ugyancsak a legkényesebb, hogy ne mondjam lehetetlen. Mert a nők emancipációját úgy értelmezik, hogy az a nőknek a férfiakkal való teljes egyenjogúsítása lenne. Vagyis, hogy a nők méltán követelhetik és gyakorolhatják azon jogokat, melyeket azok az érzéketlen férfiak (sic!) tisztán, pusztán maguknak vindicálnak. Lássuk már most, mi ebben az igaz?

Minden jogférvetett kötelezettséggel járul. Ez régi általános igazság, melyről majdnem mindennap meggyőződhetünk. Emlédfogva jól meg kell fontolni, hogy, ha valakit bizonyos joggal felruházunk, képes lesz-e az ezzel járó kötelezettségnek is megfelelni?

Különösen kényes kérdés ez jelen esetben, hol, mint alább látni fogjuk, oly egyénekre van szó, kik már is egy magasztos és erélyes munkásságot igénylő hivatással bírnak. Mert, ha valamely nő a tudományok bármely ágába, melynek tökéletesítésén a férfiak anyai élvászonokon fáradoztak, beavattatik — természetesen kötelességévé válik az illető tudomány ugyancsak ápolni és tovább fejleszteni. És képes lesz erre? Erre nagyon jó válaszul szolgál nekem ma francia közmondás: „Je veux bien croire, mais je ne pense pas.” (Szeretném hinni, de nem birom elgondolni).

Ezen kételem alaposágát bizonyítandó, legyen szabad a nőket az irodalom terén felkérni, azon a téren, hol az ő véleményük szerint a legmegfelelőbb szerep vár reájuk, de hol tulajdonképen legkevésbé képesek megküzdeni a nehézségekkel. El lehet ugyanis mondani, hogy jóllehet nyújtanak néha a kedélynek kellemes olvasmányokat, érzelmeteljes költeményeket, szerencsés feltalálás szülte regényeket, de rendszerint túlságos képzettelt, minden psychologiai alap hiányával és — korszakalkotó örök időkre szóló műveket épen nem képesek teremteni. Nem mondom, hogy az kivétel nélkül törvény; sőt épen arra állítom feltételem helyességét, hogy vannak jeles és ritka kivételek, és ezek ma is diésdőség aratnak, midőn anyai ellensége van az írónőnek. Fentebbi állításomat igen szépen pártolják egy jeles német írónő szavai: Lewald Fanni ugyanis egy levelelben így szól: „Élettörténetem czimú munkám megjelenése óta Németország minden vidékéről száz meg száz levél intéztetett

*) Felolvasatott a kaposvári keresk. casino 1880. nov. 27-iki társas estélyen.

tud rajta segíteni, a pap pedig már meg is gyónította, ekkor persze az uristen patikája se segíthet már rajta, miből azon böles tanulság huzza aztán a falu népe, különösen a város-cseléd, hogy „íme nem mondtam, ha az öreg Kovácsné nem segíthetett rajta, biz a doctor sem tud rajta segíteni.“

Ezzel ellentétben a zsidó népfaj gondosan jár el a gyerekápolásban és a betegségnek legkisebb jelénél már orvosért néz és orvosi utalás nélkül is ért már a beteg nem gyógyítás- hanem ápolásához, ezt igazolják azután az eredmények is; mert míg nálunk Magyarországon a katolikusok a születések közt 51,2%-al vannak képviselve, a holtak közt 50,2%-al szerepelnek, tehát a születési felül-ség 1,0%; a zsidóknál a születések 2,0% az összesnek, halálözása 1,7; vagyis itt az abszolút felül-ség 1,2% vagyis látszatra ugyan kevesebb, de viszonyítva a saját születési arányához úgy az létszámbeli arányához nagy, mert míg a katolikus népesség halálözása viszonyítva azon számhoz, melyben nálunk van viszonylag 7,0%-al nagyobb, a zsidó népesség halálözása a saját létszámához 58%-al kisebb; a katolikus népesség halálözása viszonyítva saját születési arányához 3%-al csekélyebb a születésnél, a zsidóknál a halálözás 41%-al csekélyebb a születésénél.

Ennyit bevezetésül és most nézzük, mi-ben helyzi du Mesnyl az ókori zsidók szaporodásának okait és kísérjük azokat jegyzéseinkkel.

A növényekről.

IV.

És az első osztályba járó diák hogyan viselkedhet az érettkor szerepét, ha a makrapapára nem gyújthatja; hogyan mutathatja meg a legényé lett inas a világnak, miszerint ő már nem a „tensasszony“ vizet- és tejet hordó, konyhaedény-mosó factotuma, a „meister ur“ csapásának csejje, — ha a ezéből kijövén másfél krajczáros cigárót nem szurhatna arcának azon nyílásába, melynek tulajdonképen más a teendője, mint füstölő kéményt képviselni?

Ezen kérdéseket végtelenség lehetne szólni, de attól tartok, hogy a t. olvasó türelmét azáltal nagyon is igénybe venném.

Mikor a táplálékot nyújtó növényekről beszéltem, elfelejtém megemlíteni, hogy vannak egyes farsaságok, sőt egész népek, melyek azon nézetben vannak, miszerint az ember csupán csak növényi táplálékból megélhetne, sőt hogy a húst s általában az állati táplálékot kerülni

ember sokkal egészségesebb s hosszabb életű lenne.

Ha nem csalódom, van ilyen egylet fővárosunkban Budapesten is, mely valami 340 tagból áll.

Ezen egészséget és hosszú életet kívánó emberek kerülik a húst s mindazt a mi az állattól jön, s csak a szegény növényeket teszik étvágyuk martalékjává. De úgy hallottam, hogy a főnök sitemények barátja! levén, ezeket szorgalmasan vajjal sütik, azaz a tészta vajjal keveredik. Kérdem, honnan jön az a vaj? Hát a pogácsa tőpörtyűje nem-e a tisztaság szeretetéről ismert állati bőr alatt telepeinek szomorú maradványa?

No de hagyjuk őket, hadd egyenek krumpli salátát, répát és káposztát — mi majd a pecsényét és füstöltet esszük; hadd kerüljék a húst, amútt több marad nekünk!

A tisztán csak növényi táplálék talán ott lehet czélserű, a hol a nehéz husétel a forróság miatt a gyomor terhére esnek, mivel azt nem tudja olyan jól megemészteni, — de a mérsékelt és hideg éghajlat alatt lakó embernek a hus okvetlenül szükséges. A napolyi lazaroni megelégszik, ha naponként 8—10 naranes jut gyomrának osztályrészül, — de nem soká élveznék a magas éjszakai lakó eskimo a földi lét gyönyöreit, nem soká bámulná az éjeleki éjszaki fényt, ha 8—10 naranes, vagy egy tál krumpli volna az, a mit mi ebédnek nevezünk. Ennek bizony más kell. Megissza ő a halzsirt pintek számával, megeszti a tengor mélyéből kihuzott állatok husát oly mennyiségben, hogy az ő szemlélő idegen nem tudná, vajlon gyomor vagy akós hordó van-e ebben a borzasztó nagy étvágyu emberben.

De általában mondván, az ember természeténél fogva arra van utalva, hogy mindentevő legyen. Szükséges neki táplálékul úgy az állat valamint a növény és ásvány is. — A csupán csak növényekkel élő emberben hiányzik a tetterő azon foka, melyre a húst evő a legközönségesebb esetekben tesz szert. A távol India lakója az állatokat szenteknek tartja, s emel-fogva irtózik ezek megölésétől. Ő csak növényekből él, a rizs a mindene. De tekintünk a hindu nép jellemére, azt találjuk, hogy fötlaj-donsága a gyávaság. Nyugton nézi, hogy gazdálkodóknak hazájában az idegenek, az angolok; — s ha néha türelmet veszti, ez csak egy pillanatnyi felleobanás, mely kívánt eredmény nélkül epárolog.

Együnk tehát mindent! Legyen a krumpli mellett vagy fölött mindig a jól megszózott peccsenye is. — a káposztában pedig a hatalmas

disznólab, — a levesben a tollatlan csibe; — s minderre jó bor, vagy becsületes sör.

S íme azon ponthoz jutottam, mely en-gem hatalmasan arra emlékeztet, hogy a t. olvasók, miután oly sokat kellett olvasniok theá-ról, disznólábról, kávéról és krumpliról — meg is kívánám egyet mást, s azért a taunstitott türelmet megköszönvén, czikkomet befejezem.

B o t h a n i c u s.

Színi szemle.

S z o m b a t (decz. 11.) „Moór Károly és a haramiák“, Schiller megindító tragoediája adalott elő Balog Árpád jutalmul. A közönség kifejezően hallgató a fardhatlan buzgalmu jutalmazandó iránt nagy számmal jelent meg, s nem is bánta meg, mert nem reményelt hatást fejti ki rá az ösztályok. A megelőző előadás hiányai kárhozóval lettek.

Balog Árpád (Moór Károly) az elkeseredett kedélyélet fájaldalmait idegeket megrázkódtató hatá-sal játszta, s érettezte a közönséget, kiválóan ott, hol atyjával büns végtete összehozta. Fényes képességéről tett taunbizonyoságot Ligethy az öreg Moór szerepében, tekintettel azon körülményre, hogy a kormánybiztos is ő adta és pedig mindegyike, mely lélektani ismeret tanúsított fellegással. Mind-kéty gyakori kihívásban és tapsban részesült, sőt a jutalmazandó dízes koszorúval is ki lett tüntetve.

Teljes megelégedéssel volt még a közönség Balog Alajos iránt (Moór Ferencz), hanem hiába volt in faucibus nem vallott a fiatalra, Igyekvezet fejttett még ki Závodszyk Mari is.

V a s á r n a p decz. 12.) A „besület szegények“ Makróczy Jánosnak ezen „A legény bolondja“-val versenyző énekes népsziműve lett elő-ada.

A darab kétségkívül nagyobb nyereség a szín műrodalomra nézve, mint győzes felé. Jobban fog hódítani, hatni, kitartóbb életri is leend mint „A legény bolondja“.

Az események köre szűk, de annyi fordulattal vezettetik az érdekesnél érdekesben tapasztalati tények egymással összeköttetésben álló sorozata, hogy az hatást kell, hogy keltsen. És kellett is általános hatást — de nem volt részese annyi közönség — mint e darab megérdemli mindenja.

Jól álló szerepe volt Turmainának (Klári), ki ma paszilláhéval dalolt. Kiemelkedő alakja volt a társulatnak Kóvíné, ki teljes szabattossággal adta a könyelműségű fölocusodott anyai állapot megtört fájaldalmát.

Jól közreműködtek még: Balogh Árpád, Li-gothy és Závodszyk Mari. Nem szabad emlí-tés nélkül hagyunk Kóváryt (Lipi) ki comikus alakítá-sai, színpadi tréfás magatartása által folyton jó kedvben tartá a közönség hangulatát — de azt sem hagyhatjuk megjegyezni nélkül, hogy egyesek több gondot fordítsanak a szerep betanulására, mert bántólag hat a közönségre az olyan észlelet, midőn a színeszt a nem tudás kátyújába rekedve látja — mint ma Gyuláht.

K e d d (decz. 14) Előadatot „A proletár“ Csiki Gergelytől. Közép számu közönség jelent meg a nagybíró darab előadására, de az mindvégig figyel-mes hallgatája volt ezen életaxiomákban gazda-

hozzám, melyben egy hajadonok, mint férjezett nők szives ádvözlettelkel halmoztak el és mindannyian tanácsot kértek tőlem saját élemlenetenük sikeríté-sére nézve. Mindnyájan ama titkos meggyőződést táplálták, hogy irónoknak születtek és hogy az élet minden öröme feltáruna előttük, ha neviket csak egy novella ezime alatt nyomtatva láthatnák vala-mely lapban. És minő képességük volt, hogy arra reményeiket építhették? Tudtak zongorázni — an-golul és francziául annyit, hogy képesek voltak fordítani, de számításon kívül hagyták, hogy még anyanyelvüket sem bírták tökéletesen. És — egy panaszkodók tovább L. — mivel én ezt megmond-tam nekik, elváltak tőlem és kijelentették, hogy én őket és szellemök benső vágyait nem értem, és na-gyon mindennapinak tüntem fel előttük, mert azzal riasztottam őket vissza, hogy iróvá, költővé nem oly módon lehet az ember, mint divátársuk.**)

Hogy a critica is mint itél általában a nők irodalmi működéséről, nem lesz érdekelten Scher-er szavait idézni, midőn így szól: „Mindazon korszak-ok, melyekben a nők is köztérre szállának az íról bálhérrét, rendszerint a hanyatlás jellegűt viselik.“ És ez nagyon természetes, mert okvetlen szükséges kell az egész költészetnek, mihelyt a nő kivetkezni nőiségéből, ama nőiségből, mely különben annyira életős és tápláló eleme a költészetnek; de — ha ő hivatásának élve tevékenységi körét el nem hagyja, mindenkor hévvel ragadja majd el a költőt is saját tevékenységére.

*) Lewald Fanni: „A nők munkaképesítéséről.“

Ha most azt kérdeznék, minő a nőnek tevé-kenységi köre?

Ugy e sok előbeszótott negatív állítás után rövid szavakban fogunk rá válaszolni. A nők emancipátioja teljesen felesleges, sőt következményében káros is lehet. Meg van a nőnek már eddig is tevékenységi köre, megvannak jogaik és kötelessé-geik, melyeknek helyes élveteze és tudatos teljesítése mellett, bármely nő is sokkal könnyebben megfelel hivatásának, mint a logértelmebb férfi. Minék vágyódnának hát az idegfeszítő, szédítő magasa, nem elég munkásságot fejthetnek ki ott lent a völgy-beben, hol minden virág, minden fűszál megcsinál távolléttüket?! — De nem beszélek prazisok-ba, hanem kimondom egyszerűen: a nő tevé-kenységi köre az otthon. A családi tűzhely, kötelessége szeretni és joga szeretetelni. Nemde mily egyszerű szavak és mégis mily magasztos tartalmak! — Vagy van-e annál magasztosabb érzelem, mint ha az anya gyer-mekét szereti, és e szeretet kifolyásából azt az élet küzdelmeire előkészíti; egyedül érte él, és nem a világ más nézeteinek, egyedül érte fardozik és nem úres hirnévért — és látva, hogy munkássága nem volt haszontalan erőparázás, de meggyőző-dhetik, hogy gyermekéből hős lett, ki az élet minden harezabain dicsőséget arat. Minő magasztos érzelem lehet az, ha ilyenkor felkiáltunk: Ez az én művem! Ezt csak az igazán szerető ma-mondhatná meg. Az anyai szeretet emelőjén felhe-velt jellemes férfi! Ez oly remekmű, mely felül-mul minden toll, véso vagy eset által létrehozot-

takat; ez oly remek alkotás, mely által a nő nem-csak magának, de egész nemének örök dicsőségét és tiszteletét kivívhatja. Így lehet igaz Gregus szava is, midőn azt mondja: „A nő a férfi nemője, jöteköny anyaga.“ — Ezért bátorokdán én azt mondom: Anyák! t csak szeressetek! Mert csak az oly házból várhatunk derék, közhaszn, boldog lényeket, — kik környezetükre hasznosan működhetnek közre, hol az otthon szeretet hatja át, hol a mindennapi élet becsületben és erőnyességben folyik. Az otthon élen pedig kell, hogy az anya álljon. Ne higgyék t. hölgyeim, hogy ez oly csekély hivatal, az igenis nevezetes sőt tán legnevezetesebb szerep az élet színpadán, mert a ligha nem nagyobb hatalommal rendelkeznek azok, kik a gyermekek jatalomját tartják kezükben, mint azok, kik az állam igazgató gyeplőjét kormányoz-zák.***) Gyönyörűen jellemzi a tökéletes anya szerepét S miles: „A jó anyák — ugymond — az emberiség szakadatlan javulására sokkal többet tesznek, mint az atyák. Anyák hozzák létre az otthon amaz erkölcsi légkörét, mely az ember szol-lemi lényének tápszerül szolgál ép úgy, mint testi szervezeteinek a természet légkör.“ — Hogy a költ-ök ihletének, a tudósok és művészek jellemékek fejlesztésére minő jelentékeny befolyással voltak az anyák — számos példa igazolja. Majdnem minden nagyobb költő élettrajzában, hol annak kedélymnye-ségéről, önetlen emberszeretéről és önfeláldozó kitartásáról van szó, mindenütt ott találjuk gondos

*) Jules Simon.

sziműnek. A darab koronás sikerét nagyban előmozdította Balogh Alajos (Mosolygó), ki szerepében lástótt rendületlen ragaszkodást, alattalvi hősiéget ravasz viszonyt mindvégig hatalmában bírta — Szécsárdy Kamillával és hálába került embereikkel szemben.

Tetszett a közönségnek még Balog Árpád (Timót) eleven és hí alakítása, nem különben Kóvviné (Elza) jó felfogást tanúsító játéka.

Závodszky Mari (Irén) itt-ott a lesújtó meglepetést nem elég bense erővel fejezte ki; mindamellett tényként constallható, hogy több tehetséggel rendelkezik komoly szerepekben, mint népies eredeletűek. Legnagyobb hatást és föltnést keltett Balog Irén (Senki Gáspár) ki kora képzettségének ritka jeleit adta.

A sokszor ismétlődő tapseköt igen megérdemelte. S z e r d a (decz. 15) Csepreghy Ferenc egyik remek műve („A piros bugyellárás” került színré Turmayné Parkas Eszter jutalmával. Az elismerés két díszes koszorúval lett kifejezve azon kedélyes órák fejében, melyeket a kedvező jutalmazandó szerzett. — Turmayné Zsófi szerepében, mint rendszeren — veszőlelőtt eleven fűrészeivel, vonzó természetességével hatott és éneke tetszett. Köviből szemrevé „manipulálás” örmester vált volna, ha jelentékeny rovádra hangja be nem rekedt. Legmúltatöbb és figyelemre legméltóbb alak volt Balog Alajos (Pekti vén kápl.) ki a darab nem éppen sikeres föllyát érdékes színvonalra emelte. Ernyei (Török M.) rokonszenves nyugodtsággal adta a föltekényt.

Szentes (Kóza) most kezd énekes szerepekben lépni; nem mulasztjuk el figyelmeztetni, hogy a hangnyalokat simaságát ne áldozza föl a zajos, egyforma hangmenetnek.

Közönség közép számmal. C s ü t ö r t ö k (decz. 16.) Kedélyes és mulatságos estében részesült azon esekély számú közönség, mely „A csupardó vagy fejváltó iskola” című francia vígjáték előadására egybejött.

Nem értem, miként lehet, hogy közönségünk különösen francia vígjátéktól idegenkedik. — A darab szövegének főve egész végig figyelmet keltő volt s szemléltetését jól eljátszás dolgában, igen emelték Balog Árpád (Champignac) Balogné (Camilla) és Závodszky Mari (Comstance) ugy Kövi is. Több szerep pedig van is mines is benne. Felhívjuk igazgató ur figyelmet arra, hogy a darab megkezdését ne halogassa 7/8-ra hanem kezdje pontban 7 órakor, ugy a közönség is korábban fog összegyűlni.

Nőipar-kiállítás.

Az alábbi felhívást azon kérelmemmel vettkék, hogy azt kivonatban közöljük. Mi az ügyet oly fontosnak tartjuk, hogy azt egész terjedelemben közöljük, s kívánjuk, hogy ezzel szolgálattal tegyünk az ügynek.

Mélyen tisztelt nőegyleti elnökség!

A gazdasági haladás föloldulásával újabb időben a termelői képesség s a munkaerő gyarapítása szempontjából kiváló fontosságot nyert a nőipar, mely a nyugati és a tengerentúli államokban a fejlődés rendkívül magas fokára emelkedett, s a nő számára új működési köröket jelölt ki. Ezeknek elfoglalására hazánkban is pár év óta jelentékeny mozgalmak indultak meg, melyeknek sikerét élezz-

anyánkján, vagy szerető nejeknek hatását és befolyását. Tudjuk a többek között, minő nagy befolyást gyakorolt Petőfira, szeretetlen gazdag, páratlan jószágú és elméjű édes anyja, kinek tanácsairól azt mondja a költő:

„Mert mindenki tükör volt
A honnan láthatám
Hogy e földön nekem van
Legszeretőbb anyám.”

E jellemzett módon képzelném én az anyák hivatását, és ily módon teljesítve kötelességeiket, bizonyára élvezhetni is fogják az ezzel járó jogokat. Ha a felnőttség gyermekét azon tudatban tekinthetnek majd anyjukra, hogy ő az, aki vilék e nehéz életet oly könnyű módon megismertette — mert szeretettel eldizette azok testét és lelkét annak harczaiba, ugy bizonyára hálás és szeretetteljes önfeloldozással fognak hátralevő napjái édesítésén fáradozni. — És férjeik, — kik azon tudatban küzdhetnek az élet harcmezőjén, hogy visszavonulva család körökben, nem a sorsával elégedetlen hitestárs, de nemlő anygyla várja, kezében kendőjével, hogy szeretett férjének izdatt homlokát megtörölje és kitárt karokkal, hol nyugalmat lehet és új életerőt gyűjtött bekövetkező küzdelmeire. Higgyék meg — férjeik sem fogják emulasztani, önkönek ez áldásos kötelesség teljesítésükért önzetlen tiszta szerelmükkel adózni.

Talán merész állítás ez tőlem — mert nem merithetnem tapasztalatból, de bátorokdtam kimondani, mert ugy tudom, hogy igazat mondtam.

Igy gondolám én tehát, hogy a nőknek nem szűkséges az emancipáció, megvan nekik magasztos hivatásukörük. Van oly tevékenységi körök, melyet egész terjedelmében betöltné nem is maradna idejük

tenti van hivatva alólirt végrehajtó bizottság a legközelebb Kóburg Fülöp hercegnő ő fensége fővődnöksége mellett rendezendő országos nőipar-kiállítás által. Ennek főcélja: feltüntetni azon iparágakat, melyekben a magyarországi nők foglalkoznak; hű képet nyujtani a női kézimunka eddigi haladásáról, és abban nyilvánuló izlés fejlettségéről; szakjelentésekre foglalando javaslatok által, végül alkalmazni szolgáltatni a netaláni hiányok pótlására és a nők munkakörének terjesztésére.

Ezen célt nagylelkű támogatására mély tisztelettel és hazafni bizalommal kérjük a t. nőegyletet, mert a női munkaképességnek helyes irányban való terjesztése hazánkban is társadalmi és közgazdasági szempontból egyaránt kiváló jelentéssel bír. Egyrészt azért, mert a nők foglalkozását erkölcsi irányban előmozdítja s a maguk erejére utaló nök tisztességes existentiáját biztosítja, másrészt azért, mert új s bizonyos irányban hivatott munkaerő bevonása által közgazdasági szempontból is kiváló figyelem érdemel s a közvagyonosodás előmozdításához is hozzájárul.

A nőegyletek, legyenek azok bármily speciális irányú támogatói, nem lépik túl működési körüket, midőn a nők munkaképességének terjesztése érdekében pártfogolnak egy megindult ügy mozgalmát.

S a t. nőegylet bizonyára szintén át van hatva azon nemes intenióttól, hogy a szegényebb sorsú nőket, kik főleg életfenntartás tekintetében magukra vannak utalva, támogatassák és az érdekében megindult mozgalomnak lelkes ügyvivői legyenek.

Ezért kérjük, hogy a nőipar-kiállítás ügyét valóban országosnak elismerni és előmozdítani méltóztassék, hogy az valóban országossá legyen.

Hogy azon város és vidék is méltóképen részt vehessen e nőipar-kiállításban, melyre a t. egylet működési köre kiterjed, mély tisztelettel eszedünk, méltóztassék városukban a vidéki bizottságot haldéktalanul megalkotni.

Erre nézve engedjék meg, hogy a következő instrukciókat adhasduk:

1. Méltóztassék lehetőleg a városokban levő többi nőegyleteket egyetértéssel a város nőközönségét egy nagyobb értekezletre meghívni és ezen való részvétellel mindazokat felkérni, kik a nők munkaképessége iránt érdeklődnek, főleg pedig a nőnevelő intézetek, leánytanodák igazgatóit vagy vezetőit. E gyűlésen előterjesztendők az általunk idecsatolt általános szabályzat s felolvasandó e felhívásunk. Ezután egy 12—40 tagu bizottság, mint vidéki bizottság alakítandó, melynek kebeléből az ügyvitel teljesítésére egy százebb körű végrehajtó bizottság is választható. A vidéki bizottság elnököt 2 elnököt (talán 1 nő, 1 férfi) pénztárnokot és titkárt választ.

2. Az így alakult bizottság akár az ottani lakok utján, akár más uton felhívást intéz az összes nőközönséghez, hogy a kiállításban való részvétellel az ottani vidéki bizottságnál jelentkezzen s figyelemzettel a közönséget, hogy az út osztály szerint, (lásd általános szabályzat 11 pontja) először is azon nők jelentkezhettek, kik iparszerűleg foglalkoznak kézimunkával; 2-or: a kik műkedvelésből házi használatra készítenek ilyeneket; 3-or: a leánynevelő-intézetek, iskolák s 4-er: azon nők, kik nem általuk készített régi remek-mintákat akarnak kiállítani. A térdj s jutalmakra nézve kellő tájékoztatást nyujt a szabályzat 11. pontja.

sem az elméleti sem a gyakorlati tudományok — még kevésbé a politika művelésére és ápolására. Igen találon nyilatkozik erre vonatkozólag gróf M i k ö l m r e: *) „Addig volt — ugymond — híres és hatalmas Görögország, míg asszonyai kötéssel és fonással töltötték idejüket; mikor nyilvános négygyűlésekre kezdték járni s a napot a közpiazcon töltötték el, már hanyatlásnak indult dicsősége. Addig volt Róma külsőleg nagy, bensőleg erős, míg asszonyainak erkölcséi a házasság, munkásság és a család dolgaiban való foglalkozás védte.”

Midőn ezennel bemutatnam volna feltett kérdéssel szemben álláspontomat, kijelentem egyszerűsággal, hogy mindezek dacára én nem tartozom azok közé, kik azt mondják, hogy „nem kell a nőknek tudomány, elég a nőnek a vegytanból annyit tudni, hogy mikor forr a víz, a természetből annyit, hogy ha esik, eresz alá álljon.” Mondom, én egyáltalán nem vallom e nézetet. Kell a nőnek ennél sokkal többet tudni, kell neki minden tudományt ismerni, hanem csak oly mérvben, hogy azokból a mindennapi élet cél- és eszkerű berendezésére magának elveket vonhasson le. Tanulmányozza a természetet, hogy ellesshe annak egyszerű, takarékos és mégis mindenkor természet-szerű szépségét és kedvességét. Olvassa a történetet, hogy az abból elsajátítható tanulságok alapján vezethesse gyermekei nevelését. Foglalkozzék a neveléstanal, hogy ne csak ósárolni tudja gyermekei rosszaságát, de képes legyen azokat javítani, és minden szép és jó iránt fogékonyvá tenni. Szóval, igenis, legyen a nő művelt, olvasott, tanult, — de ne akarjon tudós lenni. Hisz ez a férfiaknak is oly ritkán sikerül.

Goldschmidt Vilmos.

*) Nőink hivatása című munkájában.

Az 1881. évi országos nőipar-kiállítás általános szabályzata. 1. Az országos nőipar-kiállítás célja: feltüntetni azon iparágakat, melyekben a magyarországi nők foglalkoznak; hű képet nyujtani a női kézimunka eddigi haladásáról, és abban nyilvánuló izlés fejlettségéről; szakjelentésekre foglalando javaslatok által, végül alkalmazni szolgáltatni a netaláni hiányok pótlására és a nők munkakörének terjesztésére. 2. Ezen országos kiállítás a földművelési-, ipar- s kereskedelemügyi; a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumok és a főváros hatóságának pártfogása, több hazai egyet támogatása s az országos nőipar-egylet felügyelése által áll. Fővődnöke: Kóburg Fülöp hercegnő ő fensége. 3. Minden a hazában nök által készített és kiállításra méltó iparcikk és kézimunka elfogadtatik. Bejelentések 1880. december hó 1-jétől 1881. év március 15-ig a kiállítási irodába küldendők. A kellő időben bejelentett tárgyak 1881. április hó 1-jétől, ugyanezen hó 16-ig okvetlenül beküldendők. Az ezen határidő után beérkezett tárgyak elfogadására s illetőleg elhelyezésére nézve a bizottság magának teljes szabhat kezret tart. 4. A megnyitást 1881. évi május 1-jén a beázás ugyanezen év június hó 16-ik napon ünnepélyesen történik. 5. Kiválóbb tárgyak, különösen az első osztályhoz tartozó, a bizottság által rendezendő sorsjáték számára megvásároltnak. A sorsjáték nyereségeit eszupán kiállított női iparcikk és kézimunkák képezhetik. A sorsolás módzatára nézve — felsőbb jóváhagyás mellett külön szabályalkotandók. 6. Az első csoportba tartozó tárgyakra az eladási ár okvetlenül kiteendő. Az eladás végett kiállított többi tárgyakra az eladási ár kirándó. Az eladásnak követítéséről a végr. bizottság — e célból alkalmazandó közegek által gondoskodik. Az előadás után 5% követítésdíj számittatik. 7. Asztalokat a bizottság díj nélkül ad. Szabadságában áll azonban a felekek saját szekrényüket, illetőleg állványukat használni. Üvegszekrényekről a bizottság csak korlátolt számban gondoskodik. 8. A végrehajtó bizottság a hazai közlekedési vállalatoknál gondoskodik fog a lehető szállítási kedvezményeket kieszakólszerűl. Beszállító, csomagoló, felügyelő közegek szervezetnek, a melyek egész a tűbiztosításig és esetleg vízszomszomagsági minden megbízást teljesítenek. Ezen szolgálatok a felek által részben vagy egészben igénybevehetők de — a tűbiztosítást kivéve — nem kötelezők. Az ezekért járó mérsékelt díj arányosan kivettket s a kiállítás bezártakor fizetendő. Szigorú intézkedés történik a göngyöknök pontos megőrzése és a tárgyaknak azokban leendő visszazállítása iránt. 9. A kiállításra bejelentett tárgyak a beállítás előtti héten egy-egy előjuru által megvizsgálttnak s a kiállításra nem méltó tárgyak visszavettketnek. Az előjurny minden városban a vidéki bizottság — melyeknek szervezéséről a végrehajtó bizottság gondoskodik, a központban pedig a végrehajtó bizottság által alkotandó külön bizottság képezi, mely azonban fölélbírálói jogát a szükséghez képest a vidékről érkező összes tárgyakra is kiterjeszheti. 10. A rendezésre nézve öt osztály alkotottatik, melyekbe az összes kiállított tárgyak besorozandók. A rendezés lénczolatot, ugy hogy az osztályok és csoportok külön jellege lehetőleg óva legyen. 11. Az osztály- és csoportbeosztás a következő: I. osztály: Az iparszerűleg előállított és keresetforrással szolgáló nőiparcikkok. Ez osztály a következő csoportokra oszlik: 1) Szövő- és fonóipar. 2) Kötés- és kötszőveszteti ipar, horgolás, hálómunkák, csipkék. 3) Himzés és szőnyegek. 4) Fehérnemű-varás és himzés. 5) Ruházati ipar-, divatrua- és pipere-czikkok; ide tartoznak a felsőruhákön kívül a kalapok, lábbelik, kesztyűk, tollak és művirágok. 6) Szalma-, sás- és vesszőfonás. 7) Parművészteti rajzok és festmények. Térdjük: Falitér 1 ft. 6 méterre (egy és fél méter magasságon felül) 1 ft., falmelletti tér 2 ft.: szabadon álló tér 4 ft.; szekrényben 6 ft. A fizetendő térdj minimuma 1 ft. Jutalmak: Okmányok a következő érdemekért egyenkint, vagy többért együtt: a) versenyképesség; b) izlés; c) új iparág meghonosítása vagy új találmány; d) műipari érdem vagy haladás; e) munkaerők képzése. Ez okmányokhoz egyforma bronz érdemérem jár II. osztály: Az idő hasznosítása céljából házi használatra készült kézi munkák. Ez osztály a következő csoportokra oszlik: 1) Szövés-fonás. 2) Az összes ruházati czikkok. 3) Egyébb kézimunkák. Térdjük: mint az I. osztályban. Jutalmak: Arany-, ezüst- és bronz-okmányok. III. osztály: Nyilvános és magán-leányiskolák és intézetek, tanműhelyek csoportos kiállításai. Az o csoportba tartozó kiállítók az első osztályra kiszabott térdjnak felét fizetik. Jutalmak: Okmány a tanítási módszer és haladás méltatásával. IV. osztály: A női munkára vonatkozó emlékek és régibb műipari minták. Térdjüketek. Jutalom: Emlékokmány. V. osztály: A női ipar és illetőleg kézimunka segédesszközei. (Kézigépek, eszűközők, anyagok és szerszámok, a mozgató a gyári gépek kivételével.) Ez osztályhoz tartozó külföldön előállított tárgyak is kiállíthatók. Térdjük: Falitér 1 ft. 50 kr. falmelletti tér 3 ft., szabadonálló tér 6 ft. Minimum 3 ft. Jutalmak: Okmányok jutányosságért vagy haladás-, illetőleg újításért. 12. Azon kiállító, ki tárgyai után csak minimális térdjűt fizet, ezt a bejelentéssel együtt tartozik beküldeni. A többi térdjűk

a tárgyakkal egyidejűleg lehetőleg pósti utalványon küldendő be. 13. A bírálók a végrehajtott bizottság ajánlatára a 100-as nagybizottság által választottak. A bíráló bizottság szervezetét és a bírálói eljárást a végrehajtott bizottság külön szabályzatban állapítja meg. 14. A látogató közönség részére háromféle belépti jegyre adnak ki, és pedig: Hetenkint egyszer, szombaton 80 kros, köznapon 40 kros, vasár- és ünnepnapokon 20 kros. Állandó belépti jegyek csak a rendezésben tényleg foglalkozó és a jury tagoknak adnak ki. Kiállított három napra érvényes, szelvényvel ellátott és névre szóló belépti jegyre tarthatnak igényt. Intézetek névrendeké számára félrupele jegyek engedélyezhetőek. 15. A tiszta jövedelem fölött a nők munkaképesítésének előmozdítása céljából az országos nőipar-egylet rendelkezik. A kiállított tartoznak tárgyaik elvételésére iránt 1881. június 3-ig gondoskodni. Az ez ideig el nem vitt tárgyak a kiállítási pénztárjára elárvereztetik. 16. Minden a kiállítási ügyben való levezetésük íly címre által oszközlendő: Az országos nőiparkiallítás irodájának: Ferenciek bazárja. 1. emelet. Kelt Budapestben, a végrehajtott bizottságunk 1880. december 5-én Gróf Zichy Jenő, kiállítási elnök. Békey Imréné, Zsilinszky Mihály végrh. biz. alelnök Gelléri Mór kiállítási titkár.

Vidéki és helyi hírek.

Postaügy. A tetemes mértben szaporodó postaküldeményeknek illetőleg csomagoknak különösen a karácsonyi hetekben való túlhalmozódása miatt kell, hogy figyelemmel tegyem a t. közönségét, miszerint szállítmányait erős és tartós burkolatba takarja, rendes és olvasható címmel ellássa s a legújabb rendelet kivételére szerint magán a csomagban is az elküldő névét kiírni meg ne feledkezők. Ezen értesítés közzétételét azon okból látom szükségesnek, hogy a tisztviselők terhes és sokoldalú eljárásán könnyítve legyen és a t. közönség igénye e nagyforgalmi időben is mulasztást ne szenvedjen. — Pápa, 1880. decz. 16. Schimkö Károly postahivatali főnök.

Az újvi gratulatók pósti szétküldésében. gátlólát hat a közönség tájékoztatásán — a menyében az ezekre vonatkozó szabályok a nagy közönség előtt ismeretlenek. — E végből a közönség kellő tájékoztatása végett az új vi gratulatókra vonatkozó szabályok rövid kivonatban a következőkben hoztunk nyilvánosságra. — 1. A „nyitott” borítékban elhelyezett látogatójegyek (visit-karte) 50 gramm az osztrák-magyar monarchiában, valamint Németországban 2 kros levéljeggyel bérmentesítendő; — megjegyeztetvén, hogy a látogató-jegyen semminemű írásbeli közleménynek nem szabad lenni, még a szokások „b. u. é. k.” vagy „b. n. n. k.”-féle megjegyzésnek sem, mert ez esetben mint közönséges zárt levelek tekintendők és 5 kral bérmentesítendő. — Az ezen szabályt figyelembe nem vevők levélküldeményei megdíjaztatnak s el nem fordázkodás esetén a foladó felelnek — a bérmentesítési díj megtérítésével — visszakézbésítettek. — 2. A helybe szóló nyitott borítékban elhelyezett gratulatók szintén 2 kral bérmentesítendő, ha azok írásbeli közlemény nem tartalmaznak, ellenkezőleg 15 grammig ép úgy mint a zárt levelek 3 kros levéljeggyel látandók el.

Az aszói „Polgári kör” e hó 12-én este 7 óra körül saját helyiségében mint a „Polgári kör” megalakulásának emléknapjára egy zártkörű felolvasással és szavallással egybekötött zeneestélyt rendezett. Ezen ünnepélyre uemesak a kör tagjai és ezeknek családai, hanem számos vendége is úgy helybeliek mint vidékről jöttek. Közreműködők ezen ünnepélyi alkalmával nevezetesen: „A pénz” olvasta Csengey István ur a kör derék elnöke. — „Oh nem halt meg az én anyám!” Tóth Kálmántól, szavalta Parszaky Ilonka k. a. — „Utazás a Zaharán keresztül Afrika belsejében,” olvasta Micsmay János ur gymn. igaz. tanár. — A „magyar hölgy” Garaytól, szavalta Nádudvary Istvánné urnő. — Az őrlít” Petőfőtől, szavalta Pokorny Béla ur. — „Az ember” Petőfi szavolta Nádudvary István ur. — „A migraine mint házasiót” elbeszélés olvasta Csengey Gusztáv ur ismert író és gymn. tanár. — Az őz bajnok” s mondta Csengey István ur.

Beküldött. Tek. Szerkesztőség! Ezen kőszá hír ellenében, mintha én Turnai Farkas Eszter asszony jutalomjátéka alkalmából azon, kisdend, nem alkalomszerű, bolti koszorueskát dobattam volna tisztelem kifejezésül a jutalmazandóknak, kell hogy kijelentsem saját reputációm megővésére, hogy az nem igaz. Sokkal világosabb fogalmam vannak a méltánylás külső kifejezése iránt, mint azt egyesek elég rozszakarlatulag világgá ergetik. Pápa 1880. decz. 16. A tek. szerkesztőségnek híve: R. M. kir. postatiszt.

(Mégis csak különös emberek lehetnek azok, a kik abban lelik kedvtelésüket, hogy a koszoru minőségét kifogásolva egyszersmind távol álló személyvel összeköttetésbe hozzák a dolgot. Hát nekünk az a véleményünk, hogy volt legyen bár az a koszoru bolti és egyszerű, céljának mégis megfelelt, és a kik azták, csak oly cselekményt vittek végre, mint az, a ki a díszesebb szánta Thalia kedves papjójának. Resteljék, hogy még ilyenl is

kell foglalkozunk, és hogy az ily nyilatkozatra is van szükség.

Nyomdánk eddigi művezetője, Golberg Gyula ur újkör papirkereskedést nyit és gyorssajtót állít a volt Steinberger-féle 27 kros bazár helyiségében.

Nyilatkozat T. szerkesztő ur! A napokban kezembe került a „Budapest” című fővárosi napilap f. havi 13-iki száma s abban egy tárazat találtam „A csegenyű”-ről. A közlemény alá Brankovics György, a lap felelős szerkesztőjének neve van írva. Minthogy ugyanezen cím alatt s csaknem ugyanazon tartalommal a „Magyar-Vidék” 85-ik számában fölem is jelent meg egy karcolat, van szerencsém a t. olvasókörzéség tudomására hozni, miszerint az említett napi lapban megjelent és a szerkesztő nevének aláírásával ellátott „A csegenyű” című tárazatnak nem Brankovics György ur, hanem én vagyok illetékes szerzője. Állítom igazságáról tanusodik az is, hogy e közlemény egy részét csekély változtatással december 4-ikén (tehát majd két héttel előbb) közöltem a Magyar-Vidék”-ben. Részemről tehát az említett, a „Budapest” felelős szerkesztőjének neveláírásával ellátott közlemény „plagium”-nak tekintem. N.-Sáró 1880. december 14-ikén. Veszprémi Soma, a „Magyar Vidék” munkatársa (Már sokszor tapasztaltuk, hogy — különösen vidéki — collegáink lapunkban megjelent közleményeket a szerző nevének egyszerű kihagyásával hozták, de hogy egy fővárosi lap szerkesztője még ilyen kevéssé tisztességes elajátítású is tultesz, és saját névét írta oda más embernek a dolgozata alá, az csakis olyan „Budapest” és „Uj Budapest”-féle és nagyon „dubiosus értékű” lapok szerkesztői és dolgozótársai tehetik. Ideje volna már, hogy az irodalmi „strachurterek” ellen is szigorú törvénynt szabnának, mert a szellemi tulajdon csak felér az anyaggal? Szerk.)

A szardali vásár a rossz utak miatt nagyon is silányan átött ki. Általános a panasz, hogy utainkra kevés gond fordították, s hogy e panasz alaposágáról saját szemünkkel is meggyőződhesünk. nem kell tovább mennünk mint a vámosokhoz, a hol aztán fogalmat nyernék arról, hogy mi az a feneketlen sár!

Veszprém megye alispánja. Bezvédy Gyula, hebetegeskedés folytán a megye legutó bi közgyűlésén lemondott állásáról. A közgyűlés erre kimondta, hogy az alispán lemondását ez alkalomnál nem fogadják el; de másrésről nem hagyhatják figyelmen kívül, hogy bizonytalan ideig az alispáni zék csak a közszolgálat rovására lenne betöltetlenül hagyható a menyében tehát a beteg alispán egészségét a legközelebbi három hónap alatt vissza nem nyerné; ezen lemondása alapján a vármegye közönsége a főispánt felkéri, hogy az alispáni állomás betöltését a legközelebbi márciusi rendes közgyűlés tárgyá közé vételese fel.

Szombaton folyó hó 11-én volt K.-Czellen a követválasztás; kerületünk előbbi képviselője, Ajkay Gyula mandatumát letévén, a sárvári járás szolgabírójává választották. A követválasztás eredménye: Bekássy Gyula (függetlenség) megválasztott Okolicsányi Dénes (szabadelv) ellenében. Boross.

A nyaradi plebánia újkörű úresedésbe jön amennyiben annak eddigi administratora hivatalától megfosztatott, miután már hosszabb idő óta különféle panaszok moriltak fel ellene. Mint halljuk, Korbély György úr, pápai káplán nyeri el a meglehetősen jó plebánát, melyet meg is érdemel s melyhez sok szerenést kívánunk neki, mire ama „hires” nép között ugyancsak széksége is lesz. Különben meg vagyunk győződve, hogy egy jó pap sokra képes!

A karácsony. Már múlt számunkban említettük, hogy a szelvényekben levő kereskedések kirkatai mily díszesen vannak berendezve. Most, hogy az a nap közeledik, a melyen az ajándékok és meglepetések járják, ismételve figyelmeztetjük t. olvasóinkat ezen ízletekre, melyek közül ez alkalommal

különösen Moisinger fűvegkeszkedése fényesen van ellátva s szebbnél szebb majjalka, - márvány-, fűveg stb. luxus- és háztartási tárgyakkal.

A következők meghívottak: A pápai reform. főiskolai hittanhallgatók „önképzőkörük” alapítókének gyarapítására 1881. január 15-ikén a „Griff” fogadó nagy termében Bojnitzer Gizella, Csoknyai Elíz, Kenezöl Gizella urhölgyek; Csekeő Gusztáv, Orszói Jenő, és Borza Mór urak s a főiskolai énekkar szives közreműködésével hangverseny-nyel egybekötött zártkörű táncvizsgalmat rendeznek, melyre a „Magyar Vidék” tek. szerkesztőségét tisztelettel meghívja a rendezőség nevében Varga József pénztárnak. Csóka Pál b. elnök. Felvezényl. tag. Belépti-íj személyenkint 1 frt. Kezdető 7 órakor. Jégyek előre válthatók: Bermüller Gyula és Wajdits Károly urak kereskedésben és hangverseny napján a pénztárnál. Felállításhoz köszönettel fogadtatnak, s hirilapilag nyugtáztatnak. A misorozat a hangverseny kezdetekor fog szótészatni. Ajánljuk ezen élvezetesnek igérköző estét a közönség heles figyelmébe.

Heti szini szemle Vasár. f. hó 19-én „Nótás Kata.” Legújabb eredeti énekes népszimnű 3 felvonásban. Irta: György Vilmos.

Kedd. f. hó 21-én „Mukányi” Csiky György legújabb eredeti mulatót vigátéka 4 fűv. Szerda. f. hó 22-én „Falusiak” Eredeti mulatót vigátéka 3 felvonás. Irta: Szigei József. Csütörtök f. hó 23-án „Pry Pál” Kitanó mulatót vigátéka önk bohózat.

Szombat f. hó 24-én „Miatyánk Isten!” Eredeti énekes szimnű 4 felvonás. Irta: Lukácsi S. Vasárnap f. hó 25-én „Toborzás.” Legújabb énekes népszimnű.

Városunkban meghaltak f. hó 2—15-ig: Reisinger János gyermeke János, r. k. 5 napos, gregesség. Löisinger Vilmos leánya Erzsébet, h. b. 11 hónapos, béhúrt. Seidel Ferenc leánya Irma, r. k. 13 napos, gregesség. Holli Laszlo leánya Anna, r. k. 5 hónapos, béhúrt. Ellő József r. k. 16 éves, öngyilkosság. Blum Józsefnő ízr. 74 éves, aggkor. Gergely Mihály r. k. 62 éves, tüdővész. Sentez Pál leánya Jozefa, r. k. 4 hónapos, béhúrt. Fuchs Antal ízr. 83 éves, aggkor. Győre József r. k. 62 éves, szelítés. Heimer József kettős gyermeke, ízr. 2 óras, éretlen. Tóth János gyermeke Antal Lajos, r. k. 1/2 éves, rángóross. Czitrík István gyermeke István, r. k. 3/4 éves, görvelykor. Morucz Mihályrnő r. k. 48 éves, szelítés. Gurbács Imre r. k. 81 éves, aggkor. Közsege Gábor gyermeke Gábor, á. h. 2 éves, torokgyík. Weisz Simon gyermeke Mór, ízr. 3 1/2 éves, agylob. Vágó Jánosrnő r. k. 52 éves, tüdővész.

ÜZENETEK.

S. Ö. Bdpst. Terhényi miatt a legnagyobb sajnálatunkra mellőznünk kellett érdekes levelet. A jövő száma a rendes időben közölhet levelet.

Dr. L. J. Gyrt. Ugy talán lehetséges lesz. A másikat majd olvassunk, mielőtt időnk lesz az összejáratásra.

V. S. N.-Sáró. Hát his olyanok azok a hires „fővárosi” írók! Nem árt nekik, ha egy kicsit kezdik kopogniuk.

A. N. J. Nyvszmbt. Ha csak lehetséges lesz, úgy fekkjen eljarni. Levegél. A tobbit kerjük.

G. V. Kpsvr. Mai számunkban némi kihagyásokkal.

Gabon a-árok.

PÁPA:

100 kgr. vagysis métermázsánként.

Buza: jó 11 frt. 40 kr., közép 10 frt. 80 kr., alsó 10 frt. 60 kr.

Rozs: jó 10 frt. — kr., közép 9 frt. 80 kr., alsó 9 frt. 60 kr.

Arpa: j. 7 frt. 20 kr. k. 6 frt. 80kr. és a. 6 frt. 60kr.

Zab: j. 6 frt. — kr. k. 5 frt. 80 kr. 5 frt. 60kr.

Tengeri: j. 5 frt. 80 kr., k. 5 frt. 60 kr. és a. 5 frt. 40 kr.

Burgonya: — frt. — kr. közép 1 frt. 20 kr.

Szena: j. 2 frt. 60 kr. k. 2 frt. 10 kr.

Zsup: j. 2 frt., — kr. közép 1 frt. 70 kr.

Pápa, 1880. decz. 17 **Osvald Dániel**
h. polgármester.

Muck és Hickmann

ezukrászok

tisztelettel ajánlják ízletüket a n. é. közönség szives figyelmébe; különösen pedig ajánlják fris

gyümölcs kenyerüket

(Kletzenbrod.)

Minden a legjutányosabb áron!

Nobel Armin

könyv- és papírkereskedésében a következő naptárak kaphatók az 1881. évre:

Ügyvédek részére: „Athenaeum” nagy képes naptár 1 frt. Trattner, nemzeti kalendárium bekötve 80 kr. Szántó József, ügyvédek és jogászok zsebnaptára bekötve 1 frt 20 kr. Határidő naptár bekötve 1 frt 20 kr. Napló — Tagebuch naptár bekötve 1 frt 20 kr.

Kereskedők részére: Határidő zsebnaptár bekötve 1 frt 20 kr. Bloch's Abriss kalender nagyobb 60 kr. kisebb 40 kr. Zettl. szab. jegyzék naptár 75 kr. Brieftaschenkalender 20 kr. Blatt kalender 20 kr. Comptoir fali naptár legnagyobb 40 kr. közép 30 kr. kisebb 20 kr. Krakauer Volkskalender 80 kr. Illustriertes Oestreichisch Volkskalender 70 kr. Dr. Vogel's Oestreichisch Volkskalender 60 kr.

Földirtások részére: Határidő zsebnaptár bekötve 1 frt 20 kr. Kodolányi, gazd. naptár bekötve 2 forint. Falusi gazd. naptár bekötve 80 kr. Borászati gazd. naptár bekötve 80 kr.

Hölgyek részére: Magyar nők naptára füzve 60 kr. Portemannaie legkisebb tärza naptár füzve

20 kr. Portemannaie legkisebb aranyozott naptár köve 40 kr. Porte-Mannaie tärza naptár ezüst táblával 40 kr. Porte-Mannaie tärza naptár vörös bagarja bőr táblával 40 kr. Porte-Mannaie tärza naptár kék, piros, selyemtáblával 40 kr. Porte-Mannaie tärza naptár Schagren bőr táblával 40 kr.

Iparosok részére: Munkás naptár 30 kr. Nemzeti nagy képes 1 frt. Nevsünk 40 kr. Magyar nép 30 kr. István bácsi 50 kr. Protestans 50 kr. Arvaházi 30 kr. Honvéd nagy 60 kr. Honvéd kieszny 40 kr. Eötvös 60 kr. Budapest 60 kr. Csallád 80 kr. Mehner, képes család 60 kr. Mehner közhazsnu nagy képes 40 kr. kis képes 20 kr. Buzsánszky nagy képes naptára 40 kr. Bartalis képes 40 kr. Gazda képes 20 kr. Szegedi képes 30 kr. Egri képes 25 kr. Komáromi kalendárium 20 kr. Budai 20 kr. Kecskeméti 20 kr. Aradi 20 kr. Keresztyn képes 20 kr. Kossuth képes 20 kr. Mátyás király képes 20 kr. Kis képes 20. Szabadság hősök képes 20. Jászkun képes 20 Magyar török képes 25 kr.

Német naptárak: Krakauer kalender 80 kr. Illustriertes Oestreich. Volkskalender 70 kr. Dr. Vogel's Oestreich. Volkskalender 60 kr. Franklin Volkskalender 50 kr. Bucsánsky grosser Bilderkalender 40 kr. Bartalis grosser Bilderkalender 40 kr. Arbeiter grosser Bilderkalender 30 kr. Grosser Marien 40 kr. Kleiner Marien 30 kr. Grosser Haus

und Familien eingebunden 50 kr. Kleiner 30 kr. Grosser Herz Jezu Mária 40 kr. Kleiner 30 kr. Christliche Bilder 20 kr. Kleino Bilder 20 kr. Kussth Bilder 20 kr. Other Schreib 20 kr. Baaber Schreib 20 kr. Továbbá kaphatók könyv-papírkereskedésben, karácsonyi- és újévi ajándékkul a legszebb üdvözlő újségi jegyek 10 krtól 1 frt, látogató jegyek (Visit) 100 50 krtól 2 frt. Levél-papírok (Velin) nével és Monogrammal, képeskönyvek, Albumok, Notizkönyvek, Daloskönyvek, a legfinomabb imakönyvek, Levelező-, Köszöntő regények stb.

Iparosok részére: Kosuth naptár 40 kr. Népszázló naptár 40 kr. Ország világ naptár 50 kr. Lidérez naptár 60 kr.

Kereskedők részére: Univernáll Blocks naptár Notiz Blocks 60 kr.

Bérbe

kerestetik egy szőlőkert a kishegyen. Jó karban levő hajlék és egy kis gyümölcsös, úgy szintén a szőlőkert jósága a legfőbb kellékek. Szives ajánlatokkal e lap kiadóhivatalához tessék fordulni.

Ingyen

20 frt. bevásárlás után
1 1/4 szines abrosz.

Ily feltűnő olcsóság még nem létezett mint Székesfehérvárott a „Profétához” címzett tulajdonosánál.

Ingyen

40 frt. bevásárlás után
1 szörzövet-ruha.

Kabel Sürgöny Telegramm.

Rögtönözve tudósítom a n. é. közönséget, hogy az előrehaladt idény végett nyári kelmék és más egyéb cikkek feltűnő olcsón

CSŐD-becslésen aluli

árak végleges gyors eladásával lettem szírszó P. E. gyáros által megbizva, mivel szerződésen akként egyező, hogy tengerentúli szállítmányát legfeljebb 40 nap alatt okvetlen elkürsitani feladatommá teszem, tehát itt a jó alkalom, hogy a világi hirnővre szert tett „Proféta” című tulajdonosához SZÉKESFEHÉRVÁRRA folyamodjék a n. érd. közönség, bárki is a legkevesebb pénzért bevásárlását feltűnő olcsón fedezheti, ne késsék tehát senki e sorok áttekintése után azonnal megbizásait eszközölni, mert ily esodálatos olcsóság a XIX-ik században nem fog ismét kiállkozni, dacára, hogy a készlet óriási, a tömeges megbizások azt kimerítik, azért azokat mielőbb eszközölni kérem.

Kizárólagos főraktár: palotakapu-utca volt Szeivald-féle ház.

Kiváló tisztelettel EIBISCH R.

a „Profétához” Székesfehérvárott.

Rendkívüli olcsó kivonat

Ruhakelmékből.

	Ezelőtt	Most
2000 rőf pekkinyi sevir	—85	-29
200 rőf marzalmi	—55	-25
5000 rőf kamargó	—38	-14
1000 rőf minden szinben kamargó	—85	-38

Crettonokból.

4000 rőf francia creton de Milhör	—27	-15
2000 rőf valódi angol creton	—45	-25
6500 rőf valódi szegedi festő	—35	-16
3200 rőf szegedi festő de Milhör	—48	-24
2000 rőf brasillai oxford	—42	-20
8000 rőf legnezebb angol zefir oxford	—35	-20

Egészen leszállított áron a második leltári kivonatóból.

Gyölesokból.

1 vég 30 rőf 1/4 rosenthali gyöles	6.50	3.67
1 vég 30 rőf 1/4 szilvázi gyöles	9.80	4.80
1 vég 30 rőf 1/4 fél ezernyi vázson	8.85	4.96
1 vég 30 rőf 1/4 valódi nehéz szelvény	11.50	5.85
1 vég 30 rőf 1/4 Rossetti-féle bőrvázson	12.80	6.50
1 vég 30 rőf 1/4 valódi fehérített st. kreas	14.70	6.90
1 vég 30 rőf 1/4 st. fehérített kreas	18.90	9.75

Kanavászokból.

1 vég 30 rőf 1/4 C. chiffon	9.90	6.40
1 vég 30 rőf 1/4 finom II. chiffon	14.50	7.40
1 vég 30 rőf 1/4 esnavat fehér gradli	14.50	6.90
1 vég 30 rőf 1/4 oroszoktól kanavász	5.20	2.75
1 vég 30 rőf 1/4 amsterdami kanavász	11.50	6.75
1 vég 30 rőf 1/4 v. rumburger kanavász	16.50	7.50
1 vég 30 rőf 1/4 fehér legnezebb nanking	16.50	7.40

Különösen figyelmeztetem a n. érd. közönséget e 3-dik leltári kivonatomra, mely fehér és szines abrosszokból, szalvéta és törülközőkből álland!!!

1 db. 1/2 szines morva abrosz	1.15	-47
1 db. 1/2 karlbergi fehér vagy szines abrosz	2.75	-1.60
1 db. 1/2 szines vagy fehér rumburger abrosz	4.80	-2.25
6 db. fehérített pápai szövésű szalvéta	3.50	1.60

	Ezelőtt	Most
6 db. damastirozott pekkinyi szalvéta	3.90	1.85
6 db. fehérített mühlhausi törököző	2.40	1.35
6 db. mühlhausi fehérített törököző	2.90	1.65
6 db. foralberg vagy damast tikrózó	3.90	1.85
6 db. valódi rumburger zsebkendő	1.88	-95
6 db. legfinomabb rumb. zsebkendő	3.90	1.65
12 db. finom patisz vagy ezerna zsebkendő szines szelvel	3.50	1.50

!! Fekete és szines selymek hallatlan olcsó áron !!

1 rőf nobles selyem fekete	2.90	1.45
1 rőf Grodenapi Feille	3.80	1.60
1 rőf valódi Groden Faille	5.40	2.25
1 rőf legnezebb fekete atlas	3.95	1.75
1 rőf Faille de Paris minden szinben	6.50	1.85
1 db. 1/4 fekete atlas selyem kendő	4.80	1.80
1 db. 1/4 valódi fekete nobles kendő	4.50	1.70
1 db. 1/4 csinavat selyem kendő, szíle nélkül	1.90	-88

!! Fekete termóimat, lüszterimeit, ripszeimet, már az őszi ivadra is igen melegen ajánlhatom !!

1 rőf 5 1/2 4. fekete termo	1.25	-45
1 rőf 6 1/2 4. fekete alapon termo	2.80	-75
1 rőf 1/2 szines cloth-termo minden szinben a mostani divat szerint	1.90	-68
1 rőf 1/4 fekete lüsztré	—55	-25
1 rőf 1/4 igen finom lüsztré	—95	-35
1 rőf 1/4 virágos fekete lüsztré	1.10	-45

!! Utolsóelőtti nagyon leszállított ár-jegyzék!!

Paplanok, matrászok, esikpézfűgnyők, glanzperkálok, szines és fehér parquetokból.

1 rőf esikpézfűgnyő	—55	-25
1 rőf igen finom pipar esikpézfűgnyő	1.50	-55
1 rőf virágos vagy csikos glanz-perkálok	—45	-24
1 db. gyermek creton paplan	1.80	-90
1 db. gyermek casmir paplan	2.80	1.45
1 db. valódi Afrik matrász	9.80	4.50

	Ezelőtt	Most
1 db. Newyorki Afrik matrász	13.80	5.25
1 db. kintűnő loször-matrász	32.50	12.50
1 r. Schudl-parquet	—40	-25
1 rőf szines bécsi parquet	—30	-19
1 1/4 creton paplan	—	csak 1.85
1 1/4 creton paplan török	—	csak 1.95
1 1/4 török creton paplan	—	csak 2.35
1 1/4 bécsi piros paplan	—	csak 2.45
1 1/4 casmir paplan minden szinben	—	csak 2.95
1 1/4 casmir paplan minden szinben	—	csak 3.50
1 rőf piquet-parquet	—55	-38
1 rőf kintűnő külföldi szines parquet	—45	-27

Utolsó feltűnő olcsó leltári kivonat

!! Áll különlegességekből !! Ezen cikkekben potom áron tudok.

1 garn. finom mansetta-gomb	—	csak 4 kr.
1 db. országos kiállítási kendő	—	4 kr.
1 pár kis gyermek-hurcsya	—	5 kr.
1 db. finom penezsirus tollkés	—	8 kr.
1 db. finom gazir nyakkendő	—	3 kr.
2000 r. kávézin v. fekete barzsony v. patent férfi- v. női ruhakra	2.80	-70
1 gamitur ripsz-terítő	22.50	9.50
1 r. 1/4 szíles kintűnő őszi vagy teli gyapjuszövet	3.80	1.85
1 r. 1/4 szíles sima v. kockás téli gyapjukelme kabátba	5.50	2.25
1 db. chiffon férfi-íng	1.90	-85
1 db. madapolán chiffon íng, gallérral v. a nélkül	2.80	1.50
1 db. szines angol creton íng	1.84	-80
1 db. angol szines íng, virágos, kockás v. csikos	2.90	1.55
1 db. brazil-oxford íng	2.80	1.20
1 db. zseliált egészen finom oxford íng	3.50	1.70
1 db. nagy alsó nadrag szilvázi gyölesből	—	csak 85 kr.
1 alsó nadrag amerikai bőrvázsonból	—	95 kr.

Ingyen

60 frt. bevásárlás után
1 szépen diszitett kész ruha.

Ingyen

80 frt. bevásárlás után
1 igen finom téli nagy kendő.

Zárókéül figyelmeztetem a helybeli és vidéki n. é. közönséget ha valamelyik cikkek nem tetszése esetén, visszavéteitk és legkészségesebben kicseréltetik; vagy a pénz visszaadatik: megjegyzendő a visszazállított por-tékát franco kell hozzám szállítani.

A megrendelő közönség kérétek a czimet és a vasuti vagy postai állomást és az utolsó postát világosan megírni, hogy hátrány ne történjék sem egyik, sem másik részére.

Első „fénymázgyár.”

Pá p á n

Van szerencsém ajánlani a t. cz. közönségnek az általam újonnan föltalált és kitérőnek bizonyult palmaolajjal készített *fénymázomat*, mely az eddig külföldről behozott készítményeket minden tekintetben fölülmulja.

Fénymázom a cipő- vagy eszmadörnek gyönyörű fekete fényt ad, s e mellett a bőr puhaságát is mindig megtartja és a mi fő, a töréseket meggátolja.

Fénymázomat kiesinyben és nagyban a legutányosabb áron árusítom el. A t. vidéki megrendelőnek kívánatra mintákkal bármikor (bérmentve) szolgálhatók.

Raktárhelyiség: Anna-tér 1021. szám.

Számmer Mihály,
fénymázgyáros.

ÖNKÉNTES VÉGELEDÁS

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint üzletem beszüntetése céljából, raktáromban lévő összes divat-, vászon- és rövidáru-czikkeket 20% gyári áron alól árusítom el!!

Ily

rendkívüli olcsó bevásárlási alkalmat nyujtva,

kérem a n. é. közönség minél számosabb látogatását.

Az üzlet árucikkkel együtt — megegyezés folytán — szintén bármikor átvehető.

Pá p á n, 1880. szept. hó.

Kiváló tisztelettel

BERMÜLLER GYULA
divatkereskedő.

ÖNKÉNTES VÉGELEDÁS

= Jelentés. =

Mindent megpróbáltatok a legjobb megtartások.

Mint másképen várható nem volt, az általam képviselt találmány — mint minden jó —

patkányokat eleveven megfogni utána-
zotatot, mely csinalmányok, noha a czél-
nak csak hiányosan vagy éppen nem fele-
nek meg s mégis a közönségnek ajánlat-
nak. Az aláírt által ajánlott fogás módja s
a hozzá tartozó **czélszerűen szerkesztett**
eszközök — **csapóvas nélkül** — melyek
szakemberek által megvizsgáltattak, s me-
lyekről elismerő **bizonyítványokkal** bírok,
csak alulirotnál rendelhetőek meg, és csak
ez van azon **helyzetben**, hogy az ígért nagy-
szerű eredményért jótállhasson. Az apparátus
a hozzá tartozó utasítással 7 oszt. ért. fo-
rintba kerül s **mindenki által minden udva-
ron vagy egyéb körülhatárolt tere-
nyen és czélszerűen** alkalmazható. A kül-
des bérmentve történik az összeg beküldése
után vagy pedig póstautánvétellel.

Patkányok ezrei lettek már az általam
ajánlott módon néhány hónap alatt elpusztítva.

Edmund von Jasinsky,
Breslau, Adolffstrasse Nr. 14.

Nehézkórt (nyavalyatörést, epi-
leptóidit, görcsöket a
legrövidebb idő alatt gyógyítókat level
után is egy általam eredményesen ta-
pasztalt eljárás szerint, még ha érintett
betegségek a leghveszebbek és legzoha-
mosabbak is. — **Dr. Heimsen orvos**
Berliuben N. W.; Louisenstrasse 32. sz.
n. — Már százak meg lettek gyó-
gyítva!!

!! Önkéntes végeledás !!

!! Önkéntes végeledás !!

● Téli gyógymód ●

A WILHELM-féle csúsz- és köszvényellenes vértisztító-thea Wilhelm Ferencz

gyógyeszerésnél. Neunkirchenben. Alsó-Ausztriában
Közvény, csúsz, gyermekgyúszok, lábujjása, hálti ma-
kacs bajoknál, folyton évesedő sebeknél, nemi és
börkítések, szemölcs, sipoly, bujaköri dagmat, a
maj és lép dagulása, aranyeres bántalmak, sár-
gasság, heves idegfájás, izom- és könyökfájás,
gyomororájás, szék, altesti dagulás, vizeletési bántal-
muk, pollitio, férfi-gyengeség, női folyás, gör-
vény, mérlegdagmat és más betegségek ellen sok
oldalról legjobh eredménnyel használtatott, mit
ezer és ezer elismerő nyilatkozat tanúsít. Bizony-
latok kívánatra ingyen.

Egy 8 adagra osztott csomag 1 ft 10 krétt, melyből
utóbbi bélyegre és gyöngyölsre számitatik, kap-
ható.

Mindenki óvakodjék hamisítvány vásárlá-
sától, s vigyázzon az ismert és sok ál-
lamban törvényszékelt védeitt jegyre.
Pá p á n kapható Tschuppen Alajos kereskedésében.

● Tavaszi gyógymód ●

HIRDETVE NY.

A pápa városi és vidéki takarékpénztár,
1880. évi decz. hó 19-én d. e. 9 óra-
kor Pá p á n, saját üzleti helyiségében
rendkívüli közgyűlést

tart, melyre az összes részvényesek azon
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a ki szá-
vazati jogát gyakorolni kívánja, az alapsza-
bályok 32. §-a értelmében köteles részvé-
nyeit a közgyűlés határideje előtt a részvény-
társaság pénztáránál letenni.

A közgyűlés tárgya:

A igazgatóság jelentése a részvénytársaság
helyzetéről s e feletti határozathozatal. —
Pá p á n, 1880. december 3-án.

Az igazgatóság.

Steiner Bernát Pá p á n

Tisztelettel ajánlja a nagyérdemű közönségnek nők és lányok
számára nagy választékú

Jaquet, dolmán és kabátokat,

melyek a közelgő karácson és ujévre a legszebb ajándékokat képe-
zik, mely alkalomra árjaikat tetemesen leszállította.

Továbbá tudatja, hogy gyapjuszövetek női-ruhakelmék, téli
kendők és még több a téli idényre szükségelt czikke árjai a ked-
vezőtlen időjárás miatt nagymérvű esökkenést szenvedtek, tehát
nevezett czikkeket 15—20 perzentel olcsóbbért mint eddig áru-
sítja el.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

! Nagy választék !

! A közelgő karácsonyi és ujévi ünnepekre!

czélszerű és izléses ajándékok

nagy választékban és jutányos áron

kaphatók: **Weber Herman**

közmű- és divatáru raktárában Pá p á n, Széltutca.

Uri- és női-ruhakelmék, flanellek, kész fehérneműk (uri és női ingek, corsettók,
fésülködő köpenyek, szines és fehér alszoknyák, alsónadrágok, miederek, gallérok, keze-
lők stb. stb.) uri- és női nyakkendők, esernyők, női filz és szövet-costumok, gyermek
ruhák, filz alszoknyák; továbbá rumburgi vászonok, mindennemű gyolcsok, duflonok, ru-
hapargatok, nemkülönb selyeműruk, gyapot- és berlini kendők minden nagyságban és
még számtalan itt föl nem sorolható czikke feltűnő olcsó árak mellett.

! Jutányos árak !